

וְהָיָה שְׁנֵים עָשָׂר מַעֲדִים עָלָיו שֶׁהוּא כָּשֶׁר. הַרְמַב"ם פֶּרֶק כ' מֵהַלְכוֹת
אִסּוּרֵי בִיאה כְּתֹב הַטַּעַם דְּאִיּוֹקִי תָּרִי לְבַהֲדֵי תָּרִי וְאִיּוֹקִינָן אַחֲזָקָה
אֲבִיּוֹ וְכֹתֵב הַמְּגִיד מִשְׁנֵה דֹקָא בְּתַרְוֻמָּה דְּרַבְנָן אֲבָל דְּאִיּוֹקִינָן אֲבָל
מִקְמִינָן אַחֲזָקָה וְזוּהוּ דַּעַת הַרְשָׁב"א (כְּתוּבוֹת כו. ד"ה רַשְׁב"ג, קִידוּשֵׁין סו.
ד"ה וִישׁ) עכ"ל, וְהָר"ן פֶּרֶק ב' דְּכֹתוּבוֹת (דף תפ"ט ע"ג) (יא. ד"ה וְאִיכָא
לְמִידָק) כְּתֹב גַּם כֵּן דַּעַת הַרְשָׁב"א וְכֹתֵב דִּישׁ לְהַקֵּל אָף בְּתַרְוֻמָּה
דְּאִיּוֹקִינָן ג':

א אֲבָל בְּזִנּוּת מִשְׁתַּיְקִין אוֹתוֹ כו'. בְּתַשׁוּבוֹת הַמִּימּוֹנִי הַשֵּׁינִיכִים
(ל"א"ב) [לְהַלְכוֹת אִישׁוֹת] (ס"י יט) ד' אֶחָד שְׁקִידֵשׁ קִידוּשֵׁי טַעוֹת
הוֹלֵד כָּשֶׁר לְכַהֲנָה וְאִפִּילוּ פָּנָיו הָבָא עַל הַפְּנוּיָה הוֹלֵד כָּשֶׁר וְכֵן פֶּסֶק
הָרַא"שׁ בְּתַשׁוּבָה כָּלִל ל"ב ס"י י"ו כֹּהֵן הָבָא עַל הַפְּנוּיָה בְּנוֹ כָּשֶׁר
לְכַהֲנָה דְּכִיּוֹן דִּהְכָּהֵן מוֹדָה קִרְיָנָן בִּיהּ זֶרְעוֹ אַחֲרָיו וְכָשֶׁר לְכָל דָּבָר
שֶׁבְּכַהֲנָה וְאִין לֹמַר מִדְּאִפְקָרָה נִפְשָׁה לְגַבִּיָּה דִּידִיהּ אִפְקָרָה נִמִּי נִפְשָׁה
לְגַבִּי אַחֲרֵינָן הֵן עכ"ל. וְכֹתוּלְדוֹת אֲדָם וְחֹהֵה נֹתִיב כ"ג חֶלֶק ד' (וְכִינּוּ
יְרוּחָם קָצַח ע"ד) אִם זִנְתָה עִם אֶחָד וְאִחֲכִי נִשְׁאֵת לְכַהֵן תוֹךְ ג' הוֹלֵד
פֶּסֶק לְכַהֲנָה ו' ג':

אִינוּ נֶאֱמָן עָלָיו לְיוֹחֲסִין וכו'. עֵינֵי בֹזֵה בְּמִגִּיד מִשְׁנֵה פֶּרֶק (כ')
[כ'] (ה"ה) מֵהַלְכוֹת אִסּוּרֵי בִיאה ג':

סימן ד

ה אֵלֶּא שְׁפָגוּם לְכַהֲנָה וכו'. כְּתֹב בֵּית יוֹסֵף דְּזוּהוּ דַּעַת הָרַא"שׁ (פ"ד
ס"י ל) אֲבָל הַרְמַב"ם פֶּרֶק ט"ז מֵהַלְכוֹת אִסּוּרֵי בִיאה כְּתֹב דְּהוֹלֵד
כָּשֶׁר וְהָר"ף (יְבָמוֹת טו.) וְהַרְמַב"ן (יְבָמוֹת מה. ד"ה וְהָא וּבִסְפָּר הַזִּכּוֹת עַל
הָר"ף שֶׁם) כְּתוּב דְּהוֹלֵד שְׁפָגוּם וְאִם נִשְׁאֵת אִין מוֹצִיאִין מִיָּדוֹ וְהוֹלֵד
פֶּסֶק חָלַל עכ"ל א':

ו בְּנוֹ שְׁלִישִׁי שֶׁהֵכֵל הוֹלֵךְ אַחֵר הָאֵם וכו'. כְּתֹב בֵּית יוֹסֵף דְּזוּהוּ דַּעַת
רַש"י וְרַמְבַּ"ן אֲבָל הַרְמַב"ם כְּתֹב פֶּרֶק י"ב מֵהַלְכוֹת אִסּוּרֵי בִיאה
דְּבָנוּ שְׁנֵי עכ"ל:

י וְאֵלֶּא הָרַא"שׁ ז"ל כְּתֹב שְׁעִמּוֹנִי וכו'. וְכֹתֵב הַמְּגִיד מִשְׁנֵה פֶּרֶק
י"ב מֵהַלְכוֹת אִסּוּרֵי בִיאה (הכ"ה) דְּכֵן דַּעַת הַרְמַב"ן (יְבָמוֹת עו: ד"ה
וְכִי חִימָא). וְכֹתֵב הַמְּרַדְכִי סוֹף הָעֵרֵל (ס"י עב) וְחִימָא הוֹאִיל וּמִצְרִים לֹא
נִתְבַּלְבַּל הָאִין מוֹתֵר לְדוֹר בְּמִצְרִים וִי"ל דְּלֹא אִסְרָה תוֹרָה לְשׁוֹב אֲלֵא
בְּדֶרֶךְ זֶה דְּהֵינּוּ מֵאֲרֵץ יִשְׂרָאֵל לְמִצְרִים אֲבָל מִשְׁאֵר הָאֲרִצוֹת מוֹתֵר וְכ"כ
הָרַא"שׁ עכ"ל וְכֵן הוּא בְּהַגְהוֹת מִימּוֹנֵי פֶּרֶק ה' מֵהַלְכוֹת מַלְכִּים ג' ג':
יב וְאִם הִשְׁיָאוּ רַבּוֹ יִשְׂרָאֵלִית כו'. כְּתֹב בֵּית יוֹסֵף דְּזוּהוּ דַּעַת הָרַא"שׁ
דְּסִבִּירָא לִיהּ דְּכָל מְקוֹם שֶׁבְּכֵד יוֹצֵא לְחִירוֹת אָף עַל גִּב דְּעִידִין
צִרִיךְ גִּט שְׁחִירוֹר מוֹתֵר בְּבֵת יִשְׂרָאֵל וְאִמְנָם הַרְמ"ה חוֹלֵק כְּמוֹ שֶׁכֹּתֵב
רַבִּינוּ בִּיּוֹרָה דַּעַת סִימָן רס"ז (עמ' קטט). וִישׁ לְתַמּוּהָ אִמָּה שֶׁכֹּתֵב אֲנָשָׁא
אִשָּׁה לְפָנָיו רַבּוֹ תּוֹפְסִין הַקִּידוּשִׁין דֵּהָא כְּתֹב ס"י רס"ז בִּיּוֹרָה דַּעַת דֵּהָא
יוֹצֵא לְחִירוֹת, וְאִפְשָׁר מִשּׁוּם חוֹמְרָא דֵּאשְׁתִּי אִישׁ כְּתֹב דְּקִידוּשֵׁין תּוֹפְסִין
אָף עַל פִּי שְׂאִינוּ יוֹצֵא לְחִירוֹת וְאִם כֵּן אִסּוּר לְשִׁהוֹת עִמּוֹ עַד שִׁישְׁחִירוֹנוּ
וְדִבְרֵי רַבִּינוּ סְתוּמִין וְצ"ע עכ"ל ג':

יג חוּץ מֵהָבָא עַל נִדָּה וכו'. וְהַרְמַב"ם פֶּרֶק ט' מֵהַלְכוֹת אִסּוּרֵי
בִיאה כְּתֹב דְּפָגוּם מִיָּהָה הוּי ג' וְכֹתֵב בְּתַשׁוּבוֹת הָרַא"שׁ כָּלִל ל"ב ס"י
י"ו מִשְׁמַע דְּאִפִּילוּ לְכַהֲנָה אִינוּ פָּגוּם וְכֵן מִשְׁמַע בְּסִימָן אֶלֶף ר' **י**
בְּתַשׁוּבוֹת הַרְשָׁב"א (ח"א) וְנִרְאֵה דֹאף הַרְמַב"ם לֹא קָאֵמַר דְּפָגוּם
לְכַהֲנָה דֵּהָא לֹא מְנִי לִיהּ בְּפֶרֶק י"ח לְעִנְיָן אִסּוּרֵי כַּהֲנָה וְכֵן מִשְׁמַע
פֶּרֶק הַחוּלֵץ (מד:) דְּבִמְקוֹם שְׂאִין הָאִשָּׁה זֹנָה אִין הוֹלֵד פָּגוּם לְכַהֲנָה
אֲלֵא רִצָּה לֹמַר שְׁפָגוּם וְאִינוּ מִשְׁפַּחָה מִיּוֹחֲסִית וְרָאִי לְהַרְחִיק אֲבָל
לֹא מִכַּח אִסּוּרָא ד' ג'. כְּתֹב רַבִּינוּ יְרוּחָם בְּנִתִיב כ"ג חֶלֶק ב' (קצג
ע"ד) נִדָּה הָבָא עָלֶיהָ אִין הוֹלֵד מִמּוֹר וְכֵן סוּטָה שְׂאִסּוּרָה לְבַעֲלָהּ אִם
בֹּא עָלֶיהָ פְּשׁוּט בְּקִדּוּשֵׁין פֶּרֶק הָאוֹמֵר (סח.) וּבְפֶרֶק הַחוּלֵץ (מט.).
וּפְר"ח (רֵאָה תוּס' יְבָמוֹת מט: ד"ה סוּטָה) דְּמַסּוּטָה הוּי מִמּוֹר מִדְּרַבְנָן מִיָּדִי

הגהות והערות

בְּאֵדָם אַחֵר, וְהַמְּדִפִּס דִּלַּג עַל זֶה בְּתוֹסְפוֹת ע"כ, וְעֵינֵי תוּס' הַרְשָׁב"א מִשְׁנֵי שֶׁם:
אֲבָל לֹא כְּפִירֵשׁ הַקּוֹנְטֵרֵס דְּמִשְׁמַע תְּרוּוִייוֹהוּ בְּאֵדָם אַחֵר, וְרָאֵה בִּיאור הַגְרָ"א אוֹת כג.
וְעֵינֵי בְּרִיטְבֵּ"א מִשְׁכ"כ בְּדִקְדוּק פִּירוּשׁ רַש"י, וּלְפִי"ז יִתְכַּן שְׂאִין זֶה בְּדוּמָה לְדִבְרֵי
הַשִּׁטָּה אַחֲרֵת שְׁבִרָן: **יב** וְשֶׁם דְּלֹא אִיכְפַת לִיהּ, עֵינֵי, וְרָאֵה בְּבִיאור הַגְרָ"א
אוֹת כד וּבְעֵרוֹךְ הַשּׁוּלְחָן סִיעֵף יז מִשְׁכ"כ בֹּזֵה עֲפ"י דְּבִרֵי בַה"ג בְּתוּס' ב"ב. וְיִתְכַּן
שִׁישׁ לְדוֹן בְּדִין זֶה אִם הִנָּאֲמֻנָת כֹּהֵן הוּא מִשּׁוּם שְׁתִּיקָה כְּהוּדָא אוּ מִטַּעַם שׁוּיָה
אִנְפִּשְׁיָה חֲדָא:

ג א' וְכ"פ בְּשׁוּעַ סִיעֵף ג', וְעֵינֵי בְּח"מ ס"ק ז' וְכ"ש ס"ק י' שֶׁכֹּתֵב דְּמַעֲלִין דָּק
לְקִרְאוּ בְּתוֹרָה, וְרָאֵה בְּחוּז"א אֲבַהֲע"ז ס"י פֶּט סִיעֵף כ: **ב** וְכֵן הוֹסִיף הַרְמ"א
כְּשׁוּעַ סִיעֵף ג', וְעֵינֵי בְּח"מ ס"ק ז' וְכ"ש ס"ק י' שֶׁכֹּתֵב דְּמַעֲלִין דָּק
לְקִרְאוּ בְּתוֹרָה, וְרָאֵה בְּחוּז"א אֲבַהֲע"ז ס"י פֶּט סִיעֵף כ: **ב** וְכֵן הוֹסִיף הַרְמ"א

וְכֹתֵב עוֹד הוּא דְּשְׁתִּיקָה הוּי כְּהוּדָא הֵינּוּ דוֹקָא בְּמִקּוֹם שֶׁהַפְּסוּל נִוּוּגַע
בְּעַצְמוֹ אֲבָל אִם רֹצִים לְפַסּוּל זֶרְעוֹ וְהוּא שׁוֹתֵק לֹא הוּי כְּהוּדָא יב'
וְהָר"ךְ שֶׁם בּוֹז לְהוֹרוֹת שְׁלִכְתְּחִילָה מִיָּהוּ יֵשׁ לְחוּשׁ קָצַח וְע"ש ג':

ו אֵלֶּא עוֹבֵר לְהַכְעִים כו'. כְּתֹב בֵּית יוֹסֵף וְאִין דְּבִרֵי רַבִּינוּ נִוּחִין לִי
אֲלֵא אִפִּילוּ אִינוּ עוֹבֵר לְהַכְעִים רַק לְתַאֲבוֹן אוּ שְׂאִינוּ בְּקִי בְּדִקְדוּקֵי
מִצְוֹת הֵם שְׁקֵץ וְנִשְׁתִּיתָהן שְׂרָץ וְכֵן הֵם דְּבִרֵי רַש"י פ' אֱלֹו עוֹבְרִין עכ"ל:
י אִם הוֹדִיעָה תַּחֲלִיָּה שְׁנוּשָׁא אוֹתָהּ לְיָמִים כו'. כְּתֹב בֵּית יוֹסֵף וְכֵן
הוּא פֶּרֶק הַחוּלֵץ:

סימן ג

א לֹא לְקִרְוֹת בְּתוֹרָה רִאשׁוֹן כו'. כְּתֹב הָר"ן פֶּרֶק ב' דְּכֹתוּבוֹת (דף
תע"ט ע"ב) (דף י: ד"ה גִּרְסִי תו) מִי שֶׁבֹּא וְאִמַּר אֲנִי כֹהֵן אוּ לֹוי אִין
נִוּתֵנִין לוֹ רִשׁוֹת לְקִרְוֹת בְּתוֹרָה כְּרִינוּ שְׁהִרִי מַעֲלִין מִקְרִיאַת הַתּוֹרָה
לְתַרְוֻמָּה וְלִמְעַשֵּׁר כְּדֵאִיתָא בְּגִמְרָא וְכֵן כְּתֹב הַרְמַב"ם פֶּרֶק כ' מֵהַלְכוֹת
אִסּוּרֵי בִיאה (ה"ג) וְהַרְמ"ךְ כְּתֹב עָלָיו חִימָא דְּמִנְהִגִּינוּ לְהִאֲמִינוּ לְקִרְוֹת
בְּתוֹרָה רִאשׁוֹן וְכֵן הָר"ן נִוּתֵן דְּלֹא אִיכְפַת לָן אִם יִקְרָא רִאשׁוֹן מֵאִי
אִמְרַת שְׂמָא יַעֲלוּ אוֹתוֹ מִקְרִיאַת הַתּוֹרָה לְתַרְוֻמָּה כּוֹלָה הִיא לֹא חִיּוּשִׁין
בְּתַרְוֻמָּה דְּרַבְנָן ע"כ. וְאִפְשָׁר שְׁמִנְהִגִּינוּ הוּא עֲכָשִׁיו לְפִי שְׂאִין הַתּוֹרָה
מִצְוִיָּה עֲכָשִׁיו בִּינֵינוּ וְאִפְשָׁר דְּבִרֵי הַרְמַב"ם עֵיקֶר עכ"ל. גַּם הַמ"מ
קִיִּים דְּבִרֵי הַרְמַב"ם וְהִבִּיא דְּבִרֵי הַרְמ"ךְ וְכֹתֵב עָלֵיהֶם וְאִינוּ אוֹמַר שְׂאִין
מִבִּיאִין רִאִיָּה מִמְּנַהֵג בְּטַעוֹת וְאִפְשָׁר הוֹאִיל וְאִין תְּרוּמָה מִצְוִיָּה בִּינֵינוּ
נִהְיָ כֵךְ וּמִכָּל מְקוֹם אִין רִאִי לְעִשׂוֹת כֵן עכ"ל. כְּתֹב בֵּית יוֹסֵף כְּתֹב
הָר"ר שְׁלֵמָה בֶּן הַרְשָׁב"ץ א' אִם יַעֲיֵד אֶחָד מִן הָאֲנֻסִין שְׂאֶחָד מֵהֵן
מוֹחֲזָק לְכַהֲנָה מַעֲלִין אוֹתוֹ לְקִרְוֹת בְּתוֹרָה וְאִין חוּשְׁשִׁין שְׂמָא אִמּוֹ
גִּיָּה שְׁכַל הָאֲנֻסִין נִזְהָרִין מִלְּהַתְחַתֵּן בְּגוּיִם וְלֹא חִיּוּשִׁין לְמִיעוּטָא דְּכָל
דְּפִרִישׁ מְרֻבָּא פִּרִישׁ עכ"ל:

והנבעלת לו ספק חללה כו'. כְּתֹב הַמְּגִיד מִשְׁנֵה פֶּרֶק כ' מֵהַלְכוֹת
אִסּוּרֵי בִיאה בִּיאורוֹ וְהַנְּבַעֲלַת לוֹ מִפְּסוּלֵי כַּהֲנָה ב' כְּגוֹן
גְּרוּשָׁה וְזוֹנָה הִיא סֶפֶק חָלָלָה וְזֶרְעָה סֶפֶק שְׂמָא יִשְׂרָאֵל הוּא וְאִין כֹּהֵן
חִלּוּל כָּלִל עכ"ל:

זכורני כשהייתי תינוק כו'. כְּתֹב בֵּית יוֹסֵף דַּעַת שׁוֹה מִמְּעַשָּׂה נֹזְכֵר
פֶּרֶק ב' דְּכֹתוּבוֹת (כו.) וּמִסִּיק שֶׁם וְהוֹצִיאֵנִי מִבֵּית הַסֵּפֶר וְכֵן
כְּתֹבוּ הַרְמַב"ם (ה"ד) וּמִדְּבִרֵי הַתּוּס' (כְּתוּבוֹת שֶׁם ד"ה מִבֵּית) נִרְאֵה שְׁצִרִיךְ
לֹמַר כֵּן דֵּאִם לֹא כֵן חִיּוּשִׁין שְׂמָא עֲבַד כֹּהֵן הוּא וְרַבִּינוּ שֶׁהַשְּׁמִיטוֹ
נִרְאֵה דְּמִשְׁמַע לִיהּ דְּמַעֲשָׂה שְׁהִיָּה כֵךְ הִיָּה וְלֹא דוֹקָא עכ"ל:

ב וְאִפִּילוּ אֲבִיו נֶאֱמָן עָלָיו כו'. וְכֹתֵב הַמְּגִיד מִשְׁנֵה פֶּרֶק כ' מֵהַלְכוֹת
אִסּוּרֵי בִיאה שְׁזוּהוּ דַּעַת הַרְמַב"ם וְקָצַח מִפְּרָשִׁים שְׁסוּבִרִים שְׂאִפִּילוּ
יָדוּעַ שְׁהוּא אֲבִיו נֶאֱמָן וְשֵׁלֹא כְּדִבְרֵי הַרְמַב"ן (כְּתוּבוֹת כד: ד"ה הִיָּה)
שְׁפִירֵשׁ דוֹקָא כְּשִׂאֲנוּ יָדוּעַ נֶאֱמָן בְּמִגוֹ דֹּאִי בְּעִי אִמַּר שְׂאִינוּ אֲבִיו שְׂאִז
נֶאֱמָן עָלָיו כְּעַד אֶחָד נֶאֱמָן עָלָיו גַּם כֵּן שְׁהוּא בְּנוֹ וּמֵאִכִּילוּ בְּתַרְוֻמָּה
וְאִינוּ נֶאֱמָן עָלָיו לְהַשְׁיָאוּ אִשָּׁה אִפִּילוּ לְהַצְטָרֵף עִם אַחֵר הוֹאִיל וְאִין
בִּידוֹ לְהַשְׁיָאוּ לְחוּד צִרִיךְ שִׁיְהִיו הַמַּעֲדִים עָלָיו כְּשִׁרִים וְכֵן בִּידוּעַ
שְׁהוּא אֲבִיו אִינוּ נֶאֱמָן הוֹאִיל וְקִרְוֹבוֹ הוּא עכ"ל:

כיצד כתב בשטר פלוני כהן לזה מפלוני כו'. וְהָר"ן כְּתֹב פֶּרֶק ב'
דְּכֹתוּבוֹת (דף תע"ט ע"ב) (דף י: ד"ה גִּרְסִי בְּגַמ') דֵּאִם חֲתָם עַצְמוֹ
אֲנִי פְּלוֹנִי כֹהֵן עַד מַהֲנִי לְתַרְוֻמָּה דְּרַבְנָן אֲבָל אִם כְּתֹב פְּלוֹנִי וְעַדִּים
חֲתוּמִים מַעֲלִין אִפִּילוּ לְיוֹחֲסִין וְכֵן כְּתֹב הַרְשָׁב"א וְהָרַא"ה [וְכֹתֵב דוֹקָא
פְּלוֹנִי לֹוֹה מִפְּלוֹנִי דְּזוּהוּ עֵיקֶר הַשְּׁטֵר אֲבָל אֵינֶךְ מִלִּי דְּמַתְנִי בְּשִׁטְרָא
בְּשִׁמָּא דִּידִיהּ וְדֹאִי לֹא מִסְּהִדִי סְהִדִי עָלֶיהוּ אֲלֵא דֹאִיְהוּ אִמַּר לְהוֹ הַכִּי,
אֲבָל הַרְמַב"ם פֶּרֶק כ' מֵהַלְכוֹת אִסּוּרֵי בִיאה כְּתֹב כְּדִבְרֵי הַטּוֹר,
וְעֵינֵי לְעִיל סִימָן ב' מֵאִיזָה דְּבִר מַעֲלִין אוֹתוֹ לְיוֹחֲסִין ג':
ה וְמַעֲלִין אוֹתוֹ עַל פִּיו. כְּתֹב בֵּית יוֹסֵף וְאִמְרִינָן בְּגִמְרָא (כח:) דְּעִדּוֹת
זוֹ לֹא מַהֲנִי אֲלֵא לְתַרְוֻמָּה דְּרַבְנָן: